

ภาษาบาลี ๑ คำ คติธรรมประจำสัปดาห์ “ศาสนคุณ — คุณของพระศาสนา”

ศาสนคุณ อ่านแบบภาษาบาลีว่า สา - สะ - นะ - คุ - นะ มาจากคำว่า สาสน (คำสอน) กับคำว่า คุณ (คุณ, สิ่งที่มีค่า, สิ่งที่เป็นประโยชน์) รวมกันเป็น สาสนคุณ แปลว่า คุณของพระศาสนา คือ คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าซึ่งเกิดจากพระปัญญาตรัสรู้ของพระองค์ เป็นสิ่งที่มีค่าอย่างยิ่ง นำมาซึ่งสิ่งที่เป็นคุณหรือประโยชน์คือความเข้าใจถูกเห็นถูกของผู้ที่มีโอกาสได้ฟังได้ศึกษาในคำสอนของพระองค์ เป็นไปเพื่อปัญญาความเข้าใจถูกเห็นถูกโดยตลอด ข้อความในสรวัตถปกาสินี อรรถกถา สังยุตตนิกาย นิทานวรรค อเจลกัสนิสสูตร แสดงถึงคุณของพระศาสนาไว้ว่า

“นำอัสจรรย พระพุทธศาสนาที่บุคคลเลือกสรรแล้ว (ศึกษาให้เข้าใจอย่างถูก) ทำให้ถือเอาสิ่งที่ควรเท่านั้น ละทิ้งสิ่งที่ไม่ควร”

พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงแสดงธรรม คือสิ่งที่มีจริง ๆ เมื่อเป็นความจริง ก็ย่อมจะพิสูจน์ได้ ทุกกาลสมัย ธรรมเป็นความจริงที่จะไม่แปรเปลี่ยนไปเป็นอย่างอื่น เป็นจริงอย่างไรก็เป็นจริงอย่างนั้น เมื่อ ๒,๕๐๐ กว่าปีที่ทรงแสดงความจริงเป็นอย่างไร ก่อนหน้านั้นหรือว่าต่อไปในภายหน้าอีกนานแสนนาน ความจริงนี้ก็ยังไม่เปลี่ยนเป็นอย่างอื่น นี่คือความหมายของธรรมคือ สิ่งที่มีจริงทั้งหมด ทรงไว้ซึ่งความเป็นจริงอย่างนั้น และผู้ที่ทรงแสดงสภาพธรรมได้โดยละเอียด โดยประการทั้งปวง ก็คือพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงแสดงพระธรรมตลอด ๔๕ พรรษา ด้วยพระหุทัยที่ประกอบด้วยพระมหากรุณาที่มีต่อสัตว์โลก ให้มีความเข้าใจถูกเห็นถูก พ้นจากกิเลสอันเป็นเหตุแห่งทุกข์ทั้งปวง มีผู้ที่ได้รับประโยชน์จากพระธรรมที่พระองค์ทรงแสดงมากมายนับไม่ถ้วน พระศาสนาหรือพระธรรมซึ่งเป็นคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังดำรงอยู่ ยังไม่ลบเลือนเสื่อมสูญไป พร้อมทั้งจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่ยังเห็นคุณค่า ที่จะฟังที่จะศึกษาด้วยความละเอียดรอบคอบ ซึ่งจะเห็นได้ว่า พระธรรมเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจ ใส่ใจที่จะตั้งใจฟังด้วยดีเท่านั้น เปรียบเหมือนยารักษาโรค เป็นประโยชน์กับผู้ไข้ แต่ไม่ได้เป็นประโยชน์กับผู้ไม่ไข้

การศึกษาพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง ก็เพื่อความเข้าใจในสิ่งที่มีจริงว่าเป็นเพียงสภาพธรรมที่เกิดขึ้นตามเหตุปัจจัยแล้วดับไป ไม่มีเรา ไม่มีเขา ไม่มีสัตว์บุคคลตัวตนหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใด มีแต่สภาพธรรมคือ จิต (สภาพธรรมที่เป็นใหญ่เป็นประธานในการรู้แจ้งอารมณ์) เจตสิก (สภาพธรรมที่เกิดร่วมกับจิต) และ รูป(สภาพธรรมที่ไม่รู้อะไร) เท่านั้น แต่เพราะความไม่รู้ในความจริง จึงยึดถือสภาพธรรมว่าเป็นเรา เป็นสัตว์ เป็นบุคคล เป็นตัวตน กิเลสคือความไม่รู้และค้นหาเป็นเหตุ ทำให้เกิดความทุกข์มากมายในสังสารวัฏฏ์ การศึกษาพระธรรม จึงต้องสะสมความเข้าใจไปตามลำดับ

ในสิ่งที่มีจริงในชีวิตประจำวัน ขึ้นการฟังเข้าใจถูกต้องในสิ่งที่มีจริง แล้วค่อยๆ เข้าใจในสิ่งที่กำลังปรากฏ จนกว่าจะประจักษ์แจ้งในความจริงนั้น

พระธรรมมีแต่คุณประโยชน์อย่างเดียว ไม่มีโทษเลยแม้แต่น้อย เมื่อศึกษาพระธรรมแล้ว ย่อมได้สะสมปัญญาได้เข้าใจความจริง เพราะปัญญาเจริญขึ้นจึงมีการงดเว้นจากจากสิ่งที่เป็นโทษแล้วกระทำสิ่งที่ดีเป็นประโยชน์เพิ่มขึ้น กาย วาจา และใจก็จะเป็นไปในทางที่ดีเพิ่มขึ้น แต่ละบุคคลสามารถเห็นคุณค่าของพระธรรม สามารถรู้ได้ด้วยตัวเองว่าหลังจากที่ได้ฟังพระธรรมแล้วเกิดประโยชน์มากน้อยแค่ไหน ซึ่งต้องเป็นปัญญาของผู้ที่นั้นเท่านั้นที่จะรู้ตามความเป็นจริงได้

การฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรมซึ่งเป็นคำสอนที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง คือ พระพุทธศาสนานั้น ก็จะต้องเริ่มจากครั้งที่หนึ่ง ไปครั้งที่สอง ไปครั้งที่สาม ต่อไปเรื่อยๆ จนกว่าจะสามารถเข้าใจตามความเป็นจริงได้ ซึ่งเป็นจุดประสงค์หลักในการฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรม ก็เพื่อเข้าใจธรรมตามความเป็นจริง

เป็นความจริงที่ว่า แต่ละคนก็เคยเข้าใจผิดเคยประพฤติดิปฏิบัติผิดมา จนกว่าจะได้ฟังคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยความเคารพ รู้ว่ากว่าที่พุทธบริษัทจะได้ยินได้ฟังคำของพระองค์นั้น เพราะพระมหากรุณาคุณมากระดับที่ทรงบำเพ็ญพระบารมี (ความดีที่ทำให้ถึงฝั่งของการดับกิเลส) ให้ถึงความเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พุทธบริษัทจึงได้ยินได้ฟังแต่ละคำ เพราะฉะนั้นเป็นคำที่ได้ยินเมื่อไหร่ควรจะสนใจฟังให้เข้าใจเมื่อนั้น เพราะเหตุว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งทุกคำ ทุกคำที่เป็นคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นคำหวังดี เกื้อกูล มุ่งประโยชน์ให้ผู้ฟังได้มีความเข้าใจที่ถูกต้อง เพราะฉะนั้น กัลยาณมิตรสูงสุดก็คือพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระองค์ตรัสทุกคำจริง ไม่ได้หวังให้ใครเข้าใจผิด แต่พระองค์ทรงแสดงธรรมโดยนัยต่าง ๆ มากมายหลากหลาย โดยประการทั้งปวง ที่จะให้ผู้ฟังค่อย ๆ เข้าใจขึ้น

ยุคนี้สมัยนี้ พระศาสนาหรือพระธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังดำรงอยู่ ควรอย่างยิ่งที่จะได้ฟังได้ศึกษาเพื่อความเข้าใจถูกเห็นถูก เมื่อเข้าใจถูกต้องก็กล่าวคุณของพระศาสนา ด้วยการกล่าวคำจริงตามที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ดีแล้ว ขณะใดที่กล่าวคำที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ดีแล้ว ขณะนั้นเป็นผู้เห็นคุณของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และเมื่อกล่าวถึงทุกคำที่พระองค์ตรัสไว้ดีแล้ว ผู้นั้นก็ได้ประกาศคุณของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะแต่ละคำมาจากพระปัญญาตรัสรู้ของพระองค์ ผู้ที่กล่าวตามความเป็นจริงนั้น ได้แสดงความจริงความถูกต้องของพระธรรมวินัย ให้ผู้อื่นได้รู้ตามความเป็นจริง เป็นมิตรหวังดีที่จะให้ผู้อื่นได้เข้าใจถูก เพื่อที่แต่ละบุคคลเมื่อมีความเข้าใจที่ถูกต้องแล้ว ก็จะทำให้ทำในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม เป็นประโยชน์ทั้งกับตนเองและบุคคลอื่นต่อไป ทั้งหมดทั้งปวงนั้น มาจากความเป็นผู้เห็นคุณของพระศาสนา และเพราะเห็นคุณของพระศาสนาที่ได้ศึกษามีความเข้าใจอย่างถูกต้องแล้ว จึงช่วยกันดำรงรักษาสิ่งที่มีค่านี้ให้เจริญมั่นคงต่อไปด้วยความเข้าใจถูกเห็นถูกของแต่ละบุคคล.

ชมรมบ้านรั่มมะ มศพ. : www.dhammadhomefellowship.com, โทร . ๐๘๑-๘๓๒๐๕๗๗